

Sygn. akt I CSK 765/17

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z powództwa E. Nieruchomości sp. z o.o. w W.

przeciwko Miastu W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 kwietnia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w W.

z dnia 13 lipca 2017 r., sygn. akt I ACa .../16,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W niniejszej sprawie wynajmujący wniósł skargę kasacyjną, a jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania powołał się na występowanie na jej tle dwóch istotnych zagadnień prawnych. Pierwsze ma dotyczyć tego, czy jest dopuszczalne zastosowanie art. 5 k.c. w sytuacji, gdy druga strona ewidentnie narusza ciążące na niej obowiązki umowne. Wskazano, że w myśl rygorystycznie aplikowanej wykształconej na gruncie interpretacji art. 5 k.c. zasady czystych rąk niewywiązywanie się przez drugą stronę z ciążących na niej obowiązków zawsze i bezwzględnie wyklucza zastosowanie art. 5 k.c., ponieważ obie strony „są winne”. Dostrzeżono też jednak wypowiedzi w doktrynie, które są odmienne i nakazują bardziej liberalnie oceniać zasadę czystych rąk. Tak ujęte zagadnienie prawne nie budzi jednak wątpliwości. Kluczowe bowiem do zastosowania art. 5 k.c. zawsze jest ujęcie sytuacjonistyczne, czyli dokonywanie oceny w kontekście całokształtu konkretnego stanu faktycznego. Zastosowanie tego przepisu, tak i zasady czystych rąk, nie może być automatyczne i bezwzględne, a kluczem powinna być proporcjonalność. Nie powinno budzić wątpliwości, że jeśli naruszenia jednej ze stron są minimalne i w zasadzie nie godzą w interes drugiej strony, to już tylko na tej podstawie nie można pozwolić na dowolne działanie drugiej strony, bo całkowicie zaprzeczałoby to *ratio legis* art. 5 k.c. Jest zatem jasne, że wszystkie działania podlegają ocenie przez sąd przy stosowaniu art. 5 k.c., a zasada czystych rąk nie wprowadza od tego wyjątków, lecz jedynie wskazuje, co sąd powinien oceniać. Kwestia ta w praktyce nie budzi wątpliwości, brak zatem potrzeby z tego względu rozpatrywania sprawy przez Sąd Najwyższy. Drugie ze wskazanych w skardze zagadnień prawnych dotyczy tego, czy obowiązek współdziałania wierzyciela z dłużnikiem przewidziany w art. 354 § 2 k.c. ma charakter pozytywny, tzn. wierzyciel ma czynnie działać, aby dłużnik mógł wywiązać się z zobowiązania

i czy jego aktualizacja zależy od charakteru świadczenia oraz czy jego naruszenie może zostać uznane za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Również to zagadnienie nie wymaga wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy, bowiem art. 354 § 2 k.c. wyraża jedną z najbardziej ogólnych i podstawowych zasad prawa zobowiązań, zatem nie ma podstaw, aby w drodze wykładni prowadzić do zawężania jej zastosowania. Oczywiste jest zatem, że w zależności od okoliczności konkretnego przypadku wierzyciel w różnej postaci powinien współdziałać z dłużnikiem, aby dłużnik mógł wywiązać się z ciążącego na nim zobowiązania. Naruszenie tego obowiązku natomiast może w konkretnych okolicznościach zostać ocenione nie tylko jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, lecz również sprzeczne z prawem. Natomiast zadaniem sądu *meriti* w danej sytuacji jest stwierdzenie, jaką postać takie współdziałanie wierzyciela powinno przyjąć. Tak ujęte zagadnienie prawne nie uzasadnia zatem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej w niniejszej sprawie nie została wykazana żadna z okoliczności wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., dlatego Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

kc

aj

